

Broj: I-ZD-1-33/11

Dana: 07.07.2011.

Novi Sad

Osnovna škola „Braća Grulović“

**Karađorđeva 2
22324 Beška**

Pokrajinski ombudsman je primio izjašnjenje OŠ „Braća Grulović“ iz Beške o preduzetim merama u vezi sa predstavkom roditelja koji su izneli pritužbe na to da škola nije preduzela potrebne i adekvatne mere u vezi sa rešavanjem događaja koji su usledili nakon pretrpljene povrede njihove ćerke za koju navode da se desila na času fizičkog vaspitanja. Između ostalog, stranke su se žalile na grubo verbalno ponašanje nastavnika fizičkog prema njihovoj ćerki i na ponašanje grupe učenika/ca u vidu organizovanog javnog protesta zbog kog je ona dodatno trpela psihičke i fizičke patnje.

Povodom ovog slučaja roditelji su se 03.03.2011. godine obratili prosvetnoj inspekciji Opštinske uprave Opštine Indija koja je 10.03.2011. izvršila inspeksijski nadzor u školi. Takođe, 23.03.2011. godine prosvetni savetnik Ministarstva prosvete (Školska uprava Novi Sad) izvršio je stručno-pedagoški nadzor u školi sa ciljem sagledavanja i realizacije i unapređenja nastave fizičkog vaspitanja. Tom prilikom utvrđeno je da škola nije postupala u skladu sa Pravilnikom o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje („Sl. Glasnik RS“ br. 30/2010) te da nije bilo rešenja direktora o imenovanju Tima za zaštitu od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja. Na osnovu utvrđenog stanja o nepravilnostima u postupanju škole u vezi sa ovim slučajem i prosvetna inspektorka i prosvetni savetnik naložili su nadležnima u školi da preduzmu određene mere.

Na zahtev Pokrajinskog ombudsmana da se škola izjasni u vezi sa postupanjem po naloženim merama od strane inspekcije, u prilogu odgovora škole dostavljene su fotokopije sledećih dokumenata:

- Zapisnik o inspeksijskom nadzoru u OŠ „Braća Grulović“, Beška, broj: 03-614-1-23/2011;
- Obaveštenje o preduzetim merama po Zapisniku o inspeksijskom nadzoru u OŠ „Braća Grulović“, Beška, broj: 03-614-1-23/2011;
- Zaključak br. 228 od 24.03.2011. godine, donet od strane Tima za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- Zapisnik o kontrolnom inspeksijskom nadzoru u OŠ „Braća Grulović“, Beška, broj: 03-614-1-23/2011 od 17.05.2011. godine;
- Zaključak br. 449 od 26.05.2011. godine, donet od strane Tima za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u vezi sa događajem nošenja majica od strane učenika/ca sa natpisom „Pravda za profu“.

Pokrajinski ombudsman je, na osnovu odgovora škole i priložene dokumentacije, utvrdio da je škola preduzela i izvršila sve mere naložene od strane prosvetne inspektorke i prosvetnog savetnika. Između ostalog, sproveden je disciplinski postupak protiv nastavnika fizičkog vaspitanja zbog sumnje da se nasilno ponašao prema učenici, a koji je okončan donošenjem Rešenja o oslobađanju nastavnika od disciplinske odgovornosti. Ćerka podnosioca predstavke je do kraja školske godine oslobođena pohađanja nastave fizičkog vaspitanja. Međutim, na osnovu dostavljenog Zapisnika sa sastanka Tima za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u vezi sa nošenjem majica od strane učenika sa natpisom „Pravda za profu“, Pokrajinski ombudsman je utvrdio sledeće:

- Sastanak Tima održan je mesec dana nakon što su roditelji podneli molbu školi da se javno izvini njihovoj ćerki putem zajedničke knjige obaveštenja zbog psihičkih i fizičkih patnji koje je ona pretrpela zbog navedenog događaja;
- Postupak i razlozi za uzimanje izjava u vezi sa ovim događajem od lica navedenih u zapisniku nisu obrazloženi;
- Tim je zauzeo stav da nošenje majica sa natpisom „Pravda za profu“ nije bilo usmereno protiv učenice, ćerke podnosioca predstavke, zbog činjenica da ona u to vreme nije bila u školi, njeno ime nije pominjano, te da je sam taj događaj bio posledica emotivne reakcije učenika iz straha da ih nastavnik protiv koga se vodi disciplinski postupak neće voditi na takmičenje i neće im više predavati;
- Tim je zauzeo stav da objavljivanje fotografija u vezi sa ovim događajem na profilima društvene mreže Facebook nema veze sa školom i da je reč o društvenoj mreži na koju je pristup slobodan i dobrovoljan;
- Nije navedeno da li je Tim preduzeo preventivne mere u radu sa učenicima koji su učestvovali u ovom događaju, kao i sa učenicom, ćerkom podnosioca predstavke.

S obzirom na to da Pokrajinski ombudsman na osnovu priloženog Zapisnika nije mogao da utvrdi sve okolnosti i činjenice u postupanju škole u vezi sa ovim događajem, posetio je školu 05.07.2011. godine. Tom prilikom utvrđeno je sledeće:

- Nadležni u školi su istog dana kada su se učenici pojavili u školi u majicama sa natpisom „Pravda za profu“ utvrdili o kojim učenicima je reč;
- Sa učenicima/ama koji su nosili ispisane majice i koji su objavljivali fotografije ovog događaja na internetu pedagoškinja škole je obavila razgovor i ukazala im na to da to nije adekvatan način za izražavanje i ispoljavanje emocija, međutim, o ovom razgovoru nije sačinjen zapisnik niti je on na drugi način pismeno zaveden;
- Budući da nadležni u školi nisu smatrali da ovaj događaj sadrži elemente nasilja ili zlostavljanja, Tim u sagledavanju ovog slučaja nije postupao u skladu sa Programom zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja. Shodno tome, osim razgovora sa učesnicima događaja, nadležni u školi i Tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja nisu preduzeli niti planirali da preduzmu druge preventivne i interventne mere u vezi sa ovim događajem;

Imajući u vidu gore navedeno, Pokrajinski ombudsman je sledećeg

MIŠLJENJA

Zajedničko pojavljivanje više učenika škole u majicama sa natpisom „Pravda za profu“ u trenutku kada se protiv nastavnika vodi disciplinski postupak zbog sumnje da se nasilno ponašao prema učenicima, ćerki podnosioca predstave, jeste čin koji se može okarakterisati kao nasilno ponašanje koje je moglo doprineti pogoršanju stanja učenice čak i ako nije direktno usmereno protiv nje. Imajući u vidu činjenicu da su roditelji učenice ukazali školi na to da ona trpi psihičke i fizičke patnje zbog ovog događaja, kao i da je Pravilnikom o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje („Službeni glasnik RS“, br. 30/2010) nasilje i zlostavljanje definisano kao svaki oblik jedanput učinjenog, odnosno ponavljanog verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva ličnosti deteta i učenika ili zaposlenog, smatramo da je škola bila dužna da u ovom slučaju postupa u skladu sa Pravilnikom i programom zaštite. Pravilnik, takođe, nalaže da je ustanova dužna da interveniše uvek kada postoji sumnja ili saznanje da dete i učenik trpi nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, bez obzira na to gde se ono dogodilo, gde se događa i gde se priprema. Osim toga, Pravilnik definiše i elektronsko nasilje i zlostavljanje kao zloupotrebu informacionih tehnologija koja može da ima za posledicu povredu druge ličnosti i ugrožavanje dostojanstva i ostvaruje se slanjem poruka elektronskom poštom, SMS-om, MMS-om, putem veb-sajta, četovanjem, uključivanjem u forume, socijalne mreže i slično. Stoga, smatramo da je neadekvatan stav Tima da objavljivanje fotografija u vezi sa ovim događajem na profilima društvene mreže Facebook nema veze sa školom i da su nadležni u školi, prvenstveno Tim bili dužni da preduzmu mere intervencije u ovom slučaju.

Shodno tome, Pokrajinski ombudsman na osnovu člana 33. stav 1. alineje 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu („Sl. list AP Vojvodine“, br. 23/2002, 5/2004, 16/2005 i 18/2009-promena naziva akta) OŠ „Braća Grulović“, Beška upućuje sledeću

PREPORUKU

Uvek kada postoji sumnja ili saznanje da dete i učenik trpi nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje potrebno je da škola u najkraćem roku preduzme odgovarajuće aktivnosti u skladu sa Pravilnikom o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.

U svim slučajevima postupanja tima za zaštitu od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, neophodno je da se utvrdi nivo nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i shodno tome da se preduzmu određene interventne mere i aktivnosti.

Ukoliko su okolnosti događaja takve da nadležni u školi, direktor i tim za zaštitu ne mogu sa sigurnošću da procene nivo nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, kao i da odrede mere i aktivnosti, potrebno je da se u konsultacije uključe i druge odgovarajuće nadležne ustanove i organi kao što su: centar za socijalni rad, policija, zdravstvena služba, školska uprava i drugo.

S poštovanjem,

ZAMENICA POKRAJINSKOG OMBUDSMANA

Marija Kordić

